

LİDYA SANATI

Görkem,
Zenginlik,
Kültürel etkinlik

Gediz ile Küçük Menderes nehirleri arasında kalan bölgenin adı.

Lidya uygarlığı MÖ 7. yüzyılda kurulmuştur.

Yapılan kazılarda Sardes (Sard/Salihli)'te Lidyalılardan önce Kalkolitik Çağ'dan beri süren bir yerleşimin bulunduğu tespit edilmiştir. Lidya uygarlığının en önemli taraflarından biri parayı bulmuş ve kullanıma sokmuş olmalarıdır. Lidya son kralları Kroissos (Krezüs) zamanında en parlak dönemini yaşamış, başkent Sardes'in Kral Yolu üzerinde bulunması da bu dönemin en zengin devleti olmasını sağlamıştır. Anadolu sanat geleneğini sürdüren Lidyalılar, daha sonra gelen Pers sanatına, özellikle mimarlık alanında yol göstermişlerdir.

DENİZ, T., 2014. SANAT TARİHİ KİTABI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI.

Mimari

Başkent Sardes'te taş ve mermer yapılar bulunmuştur.

Başkentte resmi daireler, saraylar, pazar yerleri, içinde sunak bulunan altın işleme atölyelerinin ortaya çıkarılmasıyla kentin güçlü ekonomisinin mimariye yansıdığı görülmektedir.

Bir veya iki odalı bitişik düzen Lidya evlerinde malzeme olarak taş, kerpiç, saz kullanılmıştır. Evlerin tabanlarında sıkıştırılmış kil vardır.

Ana tanrıça Kybele adına yapılmış tapınaklara Sardes'teki Kybele tapınağı bilinen en güzel örnek olarak kabul edilmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAFAKI

Lidyalılar ölülerini Frigler gibi tümülüslerle gömmüşlerdir. Ancak Lidya mimarisinde taştan yapılmış ayrı bir mezar odası ve buraya ulaşılan yollar bulunmaktadır. Buralarda bulunan tümülüslerde oldukça zengin ölü hediyeleri bulunmaktadır.

Dr.Öğr.Üyesi Filiz KARATAKI

Küçük Sanat Eserleri

Lidyalılar parayı icat etmiştir.

İlk Çağ dünyasının en zengin ülkesidir. Çünkü başkent Sardes'ten geçen ırmağın alüvyonları içinde altın bulunmaktadır.

Tarihin ilk parası altın ve gümüş karışımından elde edilen elektron denilen madenden basılmıştır. Bu paraların üzerlerinde hayvan kabartmaları yer almaktadır.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAFAKI

Heykel sanatı çok gelişmiştir. Lidya Tümölüslerindeki mermer heykellerde Doęu ve Batı kùltürlerinin kaynaştığı gör÷lmektedir.

Batı Anadolu'da yuvarlak motifler yerlerini köşeli motiflere bırakmıştır.

Geometrik dönem başlamıştır.

Seramikte oryantalizm ve siyah ve kırmızı figür uygulanmıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAF AKI

URARTU SANATI (MÖ 900-600)

Urartu Devleti, Hazar Denizi, Malatya, Erzurum, Musul ve Halep arasındaki bölgede oturan Asya kökenli Huri kabileleri tarafından MÖ 9. yüzyılda Van Gölü ve çevresinde kurulmuştur.

Urartuların başkenti Tuşpa (Van)'dır.

Bu bölge içinde kalan Çavuştepe, Toprakkale (Van), Altıntepe (Erzurum), Girikte pe, Patnos (Ağrı), Kayalidere, Adilcevaz (Bitlis) Urartuların önemli yerleşim mekanlarıdır.

Urartu Devleti MÖ 600'lü yıllarda Med saldırıları sonucunda yıkılmıştır.

Urartular çivi yazısı ile bir çeşit resimli yazı (hiyeroglif) kullanmışlardır.

Apadana adı verilen sütunlu kabul salonları yapmışlardır.

Çiçek, geometrik motifler kullanılmıştır.

Kanatlı hayvanlar, sfenksler kullanılmıştır.

Hayvanlar arasındaki mücadeleler kullanılmıştır.

Mavi, kırmızı, beyaz, siyah renkler sıklıkla kullanılmıştır.

Sarayları taş temel üstü kerpiç yapılmıştır.

Mezarları eve benzemektedir. Anıtsal mimariye güzel örneklerdir.

Küçük Sanat Eserleri

Urartular maden sanat eserlerini Yunanistan ve İtalya'ya ihraç etmekteydi.

Özellikle kendine has heykelciklerle süslü tunç kazanlar ihraç edilmekteydi.

Kemer,

Miğfer,

Kalkan,

Koşum takımı,

Okdanlıklar,

Mühürler öne çıkan eserlerdir.

Urartular fildişi işlemeciliğine önem vermişlerdir. Mobilyalarında kullanmışlardır.

Mühürlerde bitki motifleri kullanılmıştır.

Eserler arasında baş ve kanatları kartal, gövdesi aslan biçimle grifonlar, insan yüzleri, geyik kabartmaları, aslan heykelcikleri sayılabilir.

Dr.Öğr.Üyesi Filiz KARAFAKI